

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Meghamisított társadalom.

Egy idő óta halom számra teremnek könyvek a magyar női társadalomról. Sűrűn követik egymást és hőseik megfoghatatlan erkölcsű nők. Fiatal írók és veterán díletánsok nyakra-főre másolják Maupassant erényei nélkül az ő tévedéseit. A könyvkereskedők a legkapósabb „női jellemrajzok”-at, „tanulmányokat” és „lélektani rejtélyek”-et kínálnak fűnek-fának. Szentül hiszik, hogy most ez az „irodalmi irány.”

Ez az üzleti szempontból rendkívül termékeny, de irodalmi értékben száználmasan meddő korszak veszedelmes irányt kezd meghonosítani.

Most csupa olyan asszony jelenik meg előttünk érdekes tüneményű, tetszetős például, a kinek sejtelve sincs az erkölcsről és becsületről.

A Maupassant-kodó irodalom olyan női alakokat teremt, amelyek az erkölcsi romlottság legalsó fokáig jutottak, de azért mindannyian előkelő nők. Férjes asszonyok, a kik megcsalják kenyeradójukat, családanyák, a kik viszonyba lépnek barátnők férjével, menyasszonyok, a kik már az oltár zsámolyán kezdik a házasságtörést szentségtelen hazugsággal; a gavallérok léha fickók, de azért hősök, a férfiak száználmas epizód alakok és a becsületes asszonyok ismeretlenek.

Sok helyen nagyon ritkák.

Sokszor elgondolkodtam azon, hogy ugyan honnan veszik ezek az írók modelljeiket? Hiszen, a ki ismeri a magyar társadalmat, az keresve sem talál ott olyan női alakot, a milyennel most telik meg a magyar irodalom csarnoka.

Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy ezek a megfoghatatlan munkálatok nem a magyar nemzeti irodalom gyümölcsei. Ezek párisi kaméliák, de nem élő, hanem csinált virágok. Nincs ott a magyar női társadalom és talán nem is lesz ott soha, hová ez idő szerint bizonyos szépirodalmi, vagy nevezük ösztintében, csunyairrodalmi irányzat süllyeszti:

Azt mondják és el is hiszik egymásnak a szép szörnnyetegek teremtői, hogy ők az életből írnak. De milyen életet ismernek. Hányszor for-

dulnak meg olyan társaságban, a hol eleven cáfolatot, élő tiltakozást találhatnak a kigondolt bűnösre, a megszépített erkölcstelenségre és az általánosított hanyatlásra?

Keresték-e az erényt? Mert csak bűnt ismernek. Szemébe néztek-e a mosolygó ártatlanságnak? Mert csak a kecsesség művészetéről írnak. Látták-e már boldog családi kört? Mert csak léha és kalandvadász hősokról van tudomásuk. Elemezték-e az anyai szeretet fenségét? Mert csak élvek után sóvárgó hősnőket teremtenek. Foglalkoztak-e valaha komoly lélektani tanulmányokkal? Mert még csak sejtelmük sincs pszichológiai és filozófiai mélységről.

Elemzésük felszínes elmefuttatás, szellemességük ötletszerűség, filozófiájuk zürzavaros, moráljuk ingoványos, költői igazságszolgáltatásuk felháborító.

Egész emberöltőkre lehet megmérgezni a nemzedékeket ilyen szellemi táplálékkal.

A rossz asszonyok hibáinak túlzott fölbalmozása, a feslett élet tetszetős formában való védelme, a bűnök mentése, a vétek igazolása, szóval a bűnhődésre méltó fogatkozások szépítése, mintha csak kívánatosná akarná tenni azoknak a kigondolt árnyalakoknak jogosultságát irodalmunkban.

Nincsenek meg azok az idegekkel érző, vérük szerint gondolkodó, minden erkölcstelenséggel fufangosan és gyorsan szóba álló és megalkuvó nők a magyar társadalomban és így nem szerezhetnek számukra polgári jogot a magyar irodalomban sem. Meg lehet valamit írni magyar nyelven, a nélkül, hogy magyar mű lenne belőle.

A becsületes asszonyok ebben a feslett literatúrában ismeretlen lényekké kezdenek válni. Azok nem érdekesek.

A szerénységet hülyeségnek, a vallásosságot naivságnak, a hazafiságot görögtűznek, az idealizmust betegségnek tartják és csak a maguk káros és veszedelmes, de azért élelmes és üzleti célokra szánt termékeiket védik, magasztalják és értékesítik.

A becsületes asszonyok típusa tehát ismeretlen a mai, legrohamosabban terjedő könyvekben.

Kigondolt kalandokkal, nem sok fejtorésbe és lelkiismeretbe kerülő modern nemzetközi Magdolnákkal népesíteni be az irodalom berkeit, elemezni búvárkodás, filozófálni filozófia és lélektanba bocsátkozni pszichológia nélkül, mindenesetre könnyebb munka, mint ennek visszája.

A tisztességes asszonyok társadalma ismeretlen régió azok előtt, a kik nem forognak benne. De ez a régió olyan verőfényes és olyan tiszta, hogy a feslett élet szennyéhez szokott írók talán nem is érzik jól magukat benne. Nem tudnak olvasni az élet valódi soraiban, mert csak a sorok közt szeretnek olvasni saját Babylonjukban. Bántja őket az erény fénye, a becsületes napvilága, mert a sugár születését is a napfoltoknak tulajdonítják.

Nem ismerik sem a magyar társadalmat a jelenben, sem a múlt fenséges női alakjait. Nem Zrinyi Ilonákkal, hanem párisi divat szerint ültözködő, gondolkodó és cselekvő alakokkal foglalkoznak, kiknek természetesen első sorban is jellemtelenségek kell lenniük, mert különben nem érdekesek. Mit szólna a mai legújabb női alakokról az ideális Kölcsey, a szigorú Bajza, vagy a kérélhetetlen Gyulai, ha ugyan olvasná őket? Volt-e már valaha ilyen irodalmi üzleti szellemünk?

Ezek a magyarul megírt művek valóban nem a magyar nő jellemét festik. Kompilált női karaktereket szállítanak be a külföldről. Ezekben a művekben nincsen magyar vér, nincsen nemzeti szellem. Kódos nemzetközi sablonok azok mindannyian és azért az irodalomtörténet soha sem fogja szentesíteni azt az ephemer sport irodalmat, melyből hiányzik a valódi magyar szellem és a becsületes magyar asszony!

A szegény diákok érdekében.

Zombor város közönségéhez!

Rövid idő múlva — két havi pihenő után — ismételve megnyílnak a palotaszerű gymnasium

A „BÁCSKA” tárcája.

Fülemülehez.

A zöldelő bokorban
Kis fülemüle szól,
A boldog szerelemről
Olyan szépen dalol.

Daloldj, daloldj kis madárkám,
Daloldj te csak szépen,
Szép szavát a szerelemnek
Oh, mondjad el nekem!

Oh, taníts meg, hadd tudjam
En is olyan szépen
A lantomat pengetni
S szeretni ekképen!

Probojeszevics Antal.

ELRAGADTA A BALATON . . .

Ita: Gonda József.

Sobasem volt oly októberi éj, oly hűvös, oly bájos őszi éjszaka; csak a költők regényes, fantáziájában, tündérmesékben léteznek. Teljes fényében pompázott a hold az égen s a fehéres fény reszketve, remegve hullott szét a Balaton ezüstös vizén. Valahány csillag, mind ott kacagott az égen s ezüstös sugarok csillama pajzánu tűzött a lágyan ringó hullámkebelre.

A csobogó habokra borult a csend, az éj. Nem csend az mégsem. Titokzatos, hűvös zengés, mely szerte árad a levegőben, mely beletódul a szívbe, a lélekbe s mámorossá, szerelmessé teszi. Mintha titkos hárfahang rezdülne meg s millió hur zengene a szerelemről. Széled álom, szelid poézia, mely nem tudni miből lesz, hova száll s mely azért létezik mégis.

Suhogó éjmadarak basítják a léget s valahol messze, Fűred tájékán, a fekete hegyek mögött, az őszi

éjszaka ábrándos sötétjében fel felvillannak a pászortűzök . . .

I.

Dorzsayné valami bizarr ötletet proponált a társaságnak.

— Csolnakázzunk a Balatonon! És hiába reszketek a mamák, a babarou kis bakfis leányok, hiába érveltek az urak, kiknek ugyan tetszett a különös eszme, a vöröshaju szép asszony makacsul ragaszkodott a csolnakázáshoz.

— Ha senki sem jó, tesszünk mi Horkay Gidával egy utat. Oly szép az éj, oly ábrándos fényben ég a hold, a csillag, akárcsak Velencében volnánk; nos hőgyeim és uraim ne tanácskozzanak annyit, hanem fel a vitorlákkal.

Olyan különös ihlet, olyan csodás fény ömlött el a vöröshaju, szépséges asszony hófehér orcáján, hogy a kis komániát teljesen elvarázsolta.

Könnnyű kis batizt kendőjét áthajlítá az asztalon keresztül Horkay Gidának.

— Jöjjön Gida, maga lesz az én kormányosom. A fiatalember elpirult, majd elszáppadt egy pillanattig. Fényt vetett a szemében valami csodálatos láng:

— Szolgája — a sirig.

— Nem kell csak a — habokon, kacagott vissza Dorzsayné.

És megindult a kis társaság, kacagva, vígan, pajzán bohém kedvvel. Dorzsayné bizarr kedve felvillanyozta a társaságot. Legelő a szép asszony Horkay Gidával, utánuk a két Balpataky leány egy mamával, két-három genytr a hátuk mögött. A hátvédet Dorzsay Ákos képezte, ki tízesen kurizált a Balpatakyék észak-német nevelőnőjének.

Meg mielőtt csolnakba szálltak volna, Thury főhadnagy odasugta a fiatal Szentandrassy fülébe:

— Hallod-e kamerád, nekem ez a vöröshaju asszony sehogysem tetszik ma. Menykö huszárosan viseli magát!

II.

Olyan volt a Balaton, mint egy álmodozó tenger.

Fenséges és méltóságos. Egy-egy a Vértés felől jövő szélfulalom borzongatta meg a habok hátát s zavarta össze a vizekben ragyogó csillagmiriád tündéri képét.

Négy csolnak indult el a parttól. Utoljára Horkay Gida indult. A hogy az izmos fiu nekifeszíté az evezőt a fodros hullámoknak, mint a nyil vágatott a kised ladik a csobogó vizeken.

A vöröshaju szép asszony szemét előnté valami mámoros fény; libegett az ajka, hófehér keble szilaj erővel feszült, az arcát ellepi a bibor, a láb s halkan sugja oda a fiatalembernek: Rajta! Tovább!

Forró lebelete a Horkay Gida arcába száll, delejes két szemepárja mélyen a lelkébe villámlik.

A társaság messze maradt, csak hangos énekeszavukat hallják, melyet sokszorosan ver vissza Tihány:

Elragadta galambomat

A Balaton tőlem,

Ejjel-nappal siratgom,

Hej mi lesz belőlem.

Kérdegetem a haboktól,

Merre fekszik, hol van . . .

Csak azt mondják, azt felelik:

Künn a Balatonban . . .

Oly szépen ragyognak a csillagok az égen, oly hűvös, mámoros levegő ömlik szerte a vizek fölött; a rengő habokon pajzánu ring a kis ladik s a rengő nyugodt habok felett oly nyugtalanul hánykodik két szív, két lázongó csillag, két lobogó meteor, melyek dacolni akarnak egymás tűzével . . .

Dorzsayné ábrándozva nézte a csillagtábor, mely ott reszketett a Balaton tükérén, míg Horkay könnyedén feszíté a vizet. A hogy a szép asszony hanyagul eldobta magát a csolnak orrában, olyan volt, mint egy antik szobor, melyet a teremtés isteni percében komponált egy zseniális művész.

Áttetsző, rózsaszín rubája szerelmesen simul téhez s szinte átszorítá a gyönyörű természet, csak sejtetni engedvén a királynői alak idomának vakmerő körvonalait. Vöröses haja olyan volt, mint egy álomló zubatag, melyre merészen borul a lángborult alkony.

Schäffer M. S.

ZOMBOR, Trefort-utca (Weidinger kereskedő-cég mellett, dr. Falcione Nándor úr házában), ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű és legújabb divatu női kabát, jaquetta, szövet- és szőrmegallérokat gyermekek számára is, eredeti berlini és bécsi modellek a legolcsóbb árak mellett.

Alakítások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek. 30—1

kapui, tágas folyosói zengnek majd a betóduló zsenge ifiak vig zajától. E „reményteljesek“ nem tartanak ismerkedési „estélyt“, a muzsáknak szentelt csarnok előtt garason vett „magba való“ mellett szorítanak a volt iskolatársak baráti kezét s bemutatkoznak az ismeretlen unjokok; mire a beiratkozásra szánt három nap elmúlik: a 300 felüli sereg csupa jó barát...

A „Veni Sancte“-ra felvonuló ifuság előtt nemzeti lobogót vivő VIII. osztályos vállát széles nemzeti szallag díszíti. Utána szép párosan az orgona sipok. Erdemes és érdekes figyelmesen szemügyre venni a haza e jövőndő oszlopait. E tarka csapatnak körülbelül a harmada biztosra vehető, hogy szegény, vidéki szülők gyermeke. Kötött a fellépésük, darabos a modoruk, a vakáció után jó állapotban lévő testüket papájuk viselt fölőlegéből összekombinált ruha részek fűdik. Mert hiszen szerény viszonyok között élő szülő is a tavasz nyíltával nevel baromfit, hogy a szünnidőre haza érkezendő s a sok tanulástól lesoványodott édes diákja testi állapotát vele rekonstruálja s a legszegényebb is iparkodik a bevonuló fiát lehetőleg tisztességes kinézésű ruhával ellátni. De nézzük meg ezeket az év folyamán! Nincs rajtuk épp ruha darab, csekély pénzen kapott szegényes élelmész lerihalvány arcukról! Ezek a szegény „kosztosok“ szülik karjaiból kiragadva, a jó lsten gondjaira bízva. Módos vidéki szülő természetesen keres és talál is gyermeke számára minden tekintetben megfelelő házigazdát. Am jelentékeny a száma azoknak, kik üzletszerűen tartják a kosztosokat — ezek révén saját helyzetükön segítendő. Szegénységen szegénység nyomorog!

Nem igaz az, hogy „plenus venter, non studet liberter“. A stylszerű gymnasium tágas termében az üres gyomor korgása csúnyán hangzik; a sátoros kofa gyümölcshalmaza jobban köti le az éhező nebuló figyelmét, mint a folyosó falait elfedő ókori emlékek mappái; hiába valók a modern nyújtók, karkák és mászó póznák, ha a tagok felláznak a gyomor ellen! Éppen a serdülő test megkívánja a maga szükséges táplálékát s ha 8 éven át csak sanyalódott, nem segít azon aztán a „mensa akademika“ sem. Hiszen tagadhatlan, hogy az állam sokat tesz a közoktatásügyben; de az is igaz, hogy éppen az állami gymnasiumok leginkább nélkülözik az áldásos tápláléteket. Hej pedig egy-két Buccanér árából, de sok kis diák felelevenedhetne! Hát a felekezeti iskolák e téren többet tesznek s rendes tárgyak közé a gyomor kultiválását is felveszik. Sokan lesznek e téren magánosok is s ezek között az első helyen állanak az izraeliták, hitsorsaikkal szemközt.

Zombor városában nem találkoznék tömegesen vagyonos és intelligens család, ki hetenkint egyszer egy-két szegény diákot nem látna szívesen vendégül egy jó ebédhez? De a szó legszorosabb értelmében vett vendégül, mivel étkezés közben barátságosan elbeszélnek, kit arra az időre családtagul tekinteni kellene, nehogy észrevegye a szegény, hogy kegyelem kenyeret eszik; az ilyen sejtetem rontja az önértet. Nemcsak a gyomra telnek meg jó táplálékkal a studiosusnak, hanem folytonos más és más érintkezés folytán tágulna látókör, észrevétlenül megmenekülne

félénk természetétől s öntudatos, nyugodt fellépést sajátíthatna el, tudva, hogy szegénysége dacára, jó magaviselete s kellő szorgalma folytán helyet foglalhat bőven terített uri asztalnál.

Az ily ebédek maradványaiól vacsorára is haza vitt egy kis bögrében sok idővel ezelőtt egy felvidéki diák. „Janó“ herceg lett belőle s bibornoki kalap fűdte érdeműs ősz fejét.

Tanítógyűlés.

A bács-tiszavidéki róm. kath. tanító-egylet XXIV-ik évi rendes közgyűlését Moholon tartotta meg e hó 24. é. A gyűlést fel 10 óraker szentmise előzte meg, a mely után a városbába szépen díszített nagyterembe vonultak a szép számban megjelent egyleti tagok. A zöld ágakkal s virágokkal díszített terem teljesen megtelt tanítókkal és tanítványokkal. Mint érdeklődő vendégeket ott láttuk a község előjáróságát, a szerb tanítókat és tanítónőket, óvónőket és a gör. kel. lelkészeket.

A gyűlést ft. Márton Mátyas elnök, ókanizsai plébános nyitotta meg igen tanulságos történelmi fejtegetéssel, a melyben kimutatta, hogy Magyarországon az első iskola szent István király alatt szent Gergely püspök kezdeményezésére és felügyelete alatt létesült, miert is ajánlatosnak tartaná szent Gergelyt a népispolak védszentjéül elfogadni.

Az előzettel vett megnyitó után az elnök bemutatja az egyházmegyében levő tanítótestületek szövetiségének alapszabályait, a mely felolvasás után általánosságban elfogadtatták, a részletekre vonatkozó észrevételek megtételére pedig teljhatalommal egy bizottság kitértet ki, a melynek tagjai: Szűcs János, Berecz Lajos, Árpási János, Pintér I. és az elnök a jegyzővel.

Elnök bejelenti, hogy a bajavidéki róm. kath. tanító-egylet 25 éves jubileumán ő képviselte az egyület. Tudomásul vétetik.

Elnök bejelenti, hogy a választmány által dr. Steinberger F. neves paedagogus felkérte a gyűlésen előadás tartására, de azt a nevezett nem fogadhatta el, mert ugyanez időben másutt van lekötve. Sajnálattal tudomásul vétetik.

Olvastatták a mult ülés jegyzőkönyve, melynek befejeztekor Gündör Ferenc óbecsei tanító kérdést intéz az elnökhöz, hogy a mult évben elfogadott Szűcs féle indítvány, mely az iskolaszéki elnöki és igazgatói állás elkülönítését sürgeti, a határozatnak megfelelően el lett-e küldve az összes társaságoknak? Elnök kijelenti, hogy az egyházbizottságnak felkérte, de még érdemleges választ nem kapott. Osztrogonác F. óbecsei tanító kívánatosnak tartja a határozat értelmében a társaságoknak is elküldeni az indítványt. Elnök ezt függőben tartaná, míg az érseki hatóság nem dönt. Erdújhelyi Menyhért zentai plébános, kitűnő tanfőru, neves történész szót ezután és helyteleníti amaz eljárást, hogy nem lett szétküldve az indítvány a többi társaságoknak, mert ennek meg kellett volna előznie a hatósághoz való beterjesztést. Sajnálja, hogy mult évben nem lehetett a gyűlésen, mert ő szintén az indítvány mellett foglalt állást. Véleménye ez ügyben röviden az, hogy elfogulatlanabb tanfőru nem ismert, mint Kubinszkyt, az pedig oda törekedett, hogy minél szélesebb teret adjon a tanítók működésének és azok előmenetelét is elősegítette. Példa erre Mócsy, Petrovácz. Már pedig az indítvány is ez elvet szolgálja. Különbösen is a plébános nálunk, e népes községekben annyira el van foglalva, hogy fizikailag nem töltheti be teljesen az igazgatói állást. Az elég, hogy mint az iskolaszéki elnök a fő ellenőrzési jogot gyakorolhatja.

Ez őnzetlen és őszinte szavak leirhatlan lelkesedésre ragadta a közgyűlést és hosszan tartó éljenzés fejezte ki a hallgatóság rokonszenvét. Elnök újlag kéri a közgyűlést, hogy elégedjék meg csak a hatósághoz intézendő sürgető levéllel, mert a kezei közt levő hatóság leiratnak itt nem tárgyalható tartalma követeli a várakozást, bár kijelenti, hogy ő magarszéről szívesen járulna az előtte szóló indítványhoz. Mintán Erdújhelyi is betekintette a „titkos“ hatósági leiratot, oda módosítja indítványát, hogy a hatóságnál sürgetessék meg

az ügy, a mely után a közgyűlés megteszi a további lépéseket. Janó S. kéri kimondani, hogy még ez évben ez ügyben rendkívüli közgyűlés tartassék. Elfogadtattott Erdújhelyi utóbbi indítványa.

Ezután Göblös Ignác moholi tanító érkezett arról, hogy „a szőlőművelés avagy a gyümölcsstevegyezés bir-e nagyobb jogosultsággal vidékünkön?“ A felolvasónak köszönet szavaztatott. Id. Árpási János adai tanító „az irva-olvasás tanítás mai általánosabban használt módszerének összehasonlításáról“ érkezett. A beható, alapos tanulmányt megéljenzették s több hozzászólás után kimondattott, hogy az esperesi gyűlésen felolvasó mutassa be az általa ajánlott Zsakotó-módszert gyakorlatilag is.

Most az alapszabályok módosítása történt meg. Lényeges változás az, hogy minden a kertületben működő tanító és tanítónő köteles tagja; továbbá a választmány a tisztikaron kívül 20 tagból áll és egynegyede kell a határozatképességhez.

Osztrogonác pénztáros olvasta erre jelentését, a mely szerint az együletnek 176 frt 70 krja van készpénzben. Számvizsgálata kitértettek: Szűcs János, Janó Sándor és Kemenda János.

A három évre terjedő tisztújítás egyhangulag következőleg ejtetett meg: Elnök Márton Mátyas (O-Kanizsa), másodelnök Szűcs János (O-Becse), alelnök Gyetvay Béla (Ada), jegyzők Seffer Antal (O-Becse), Molnár Sándor (Ada) és Csizmar Mihály (Bajsa), pénztáros Osztrogonác Ferenc (O-Becse), könyvtáros Szűcs Ferenc (Bács-Földvár). — Választmányi tagok: Bács-Földvárról: Janó Sándor, Bernhardt Ferenc; Zentáról: Erdújhelyi Menyhért, Szent-Tamásról Molnár Fábán, O-Becseről Fábás József, Gündör Ferenc, Kemenda János, B. Petrovosszelléről Drozdik Ágoston, Mihályi József, Moholról Berecz Lajos, Adáról id. Árpási János, Burkovits János, Cseh János, O Kanizsáról Pintér F. és Hoffmann L. Adorjánról Radeckzy István, Martonosról Bajzák I., Topolyáról Sulyok János és Pápay I., Kis-Hegyesről Karaszky Sándor. — Az indítványok során Seffer Antal indítványozza, hogy a tanító-egylet indíton mozgalmat a névmagyarosítás ügyében. Elfogadtattott. Márton Mátyas indítványozza, hogy megnyitójában elmondottak alapján kéressék meg a megyei többi társas-egylet és az érseki hatóság is, hogy Szt Gellért püspököt fogadják el népispolaink patronusául és ez esetben minden tanteremben helyezzessék el az első iskola alapítónak képe. Egyhangulag elfogadtattott. Ezután az elnök életével a közgyűlés fel 2 óraker véget ért.

A gyűlés után a közs. nagyvendéglőben társas ebéd volt, a melyen mintegy ötvenen vettek részt. Az első felköszöntőt Márton Mátyas elnök mondotta Császka érsekre és Mayer püspök egyházi tanfelügyelőre. Felköszöntőt mondtak még Gündör F. Márton M. elnökre, Márton a megjelent községi előjárókra, Mikosevits közs. jegyző a tanítókra, a kiknek tanácskozmányán még inkább öregbedett benne az irántuk való tisztelet, Csizmar a „Tanítók Háza“ igazgatójára Brauer tanára stb.

A tanító gyűlés alkalmából este a „moholi dalárda“ jótékonycélu hangversenyt adott, a mely igen szépen sikerült. A dalkörön kívül közreműködtek: Gonczlik Amália k. a., Szeifert Sárka k. a., Kormos József, Fejér Armin, Blau Lipót és Gündör Ferenc. Előadás után kedélyes tánc következett.

—S—

Egyetemi ifjusági táncestély.

Fényesen sikerült városunk egyetemi ifjuságának szombaton, e hó 26-án a Vadászúrt szálló emeleti helyiségeiben rendezett táncmulatság.

A villamos fényvel pazarul világított táncteremben városunk legelőkelőbb családai jöttek össze, hogy ifjaink eme társadalmi vállalkozását támogassák és maguknak jó mulatságot szerezzenek.

Ebben aztán nem is volt hiány. Ifjú hévtől s egészen életkedvtől duzzadó egyetemi polgárságunk teljes tüzzel rakta a csárdást és fardadhatlan buzgalommal lejtette a körtáncokat. Szinte szükséges volt az a három négyes, hogy annak könnyű figuráiban pihenje ki táncos és táncosnő azt a kellemes fáradságot, amit oly szívesen szereztek maguknak.

Kedves mulatság volt ez. Nézni is felséges volt. Az a sok szép bájós ifju leány, akiknek látásán már annyiszor volt örömteljes a mi szívünk. Akiknek lelkét az ártatlanság himpora azon érintetlenségében takarja s az abból kitörő jókedv olyan, mint a bajnal hasadása, a nyári nap pirkadása. Az ő jókedvüket nem irányítja észély, számítás. Közvetlen az ő kacagásuk, szivből jön minden szavuk. Ezek azok a leányok, akiket mi már annyiszor el-elnéztünk...

Este kilenc óraker vette kezdetét a mulatság. Egyenként és egyes csoportokban érkeztek a vendégek. Egyetemi ifjuságunk, az estély rendezői, kellő figyelemmel fogadták az érkező hölgyeket és vezették be a tánc-terembe. És amikor már jórészt együtt volt a társaság, megszólalt Herczenberger Sándor kitűnő zenekara s ifjaink vig táncra perdültek a sima parketten. Nagyon természetes, hogy az első tánc csárdás volt. Utána következtek a körtáncok, rezgő, tipegő, keringő stb. Éjfélt volt már, mikor a második négyesre került a sor. De hisz igyekezni is kellett vele, hogy még a szünóra előtt kerüljenek össze a „szelimes“ párok, hogy kiderüljön az a bizonyos titok, minek utána lesznek ők boldogok. Hogy így a szívük súlyán könnyítve, annál vigább kacagások adják meg a buffék hangulatát. Így is történt.

A szünóra után következett a souppé csárdás, ekkor került bemutatóra Hegyi Jenő cimbalomművésznek ez alkalomra komponált és nagy tetszéssel fogadott „Jogászcsárdás“-a, amelynek következő szövegét lapunk főmunkatársa, Trischler Károly (Don Carlos) írta:

Kósza felhő, szilaj felhő száll az égen;
Nem törődöm már te veled hátlen szépem;
Szegény szívem nem érzi már a fájdalmat,
Húzd rá cigány, badd mulassam ki magamat.

Húzd rá cigány! húzd rá cigány a notámát,
Félre innen, félre innen zord búbanát,
Folyjon a bor, szóljon a dal szüntelen,
Ne zavarja a hűtelen szerelem.

Ennek az ütmei töltötték be a termet és hozták hullámzásba az érzelmeket. Dicsőség a szerzőknek! A hajnali harangszó intó szavára kezdett oszladni a társaság, akik közül a következők neveit sikerült összeírunk:

Inger a szemé tüzeben, vágy vonagló ajkán, szerelem az arca pirjában... s erre a bűvös fejedelmi alakra odabullott a hold ezüstös fénye.

Egyszerre csak Horkay Gida beemeli az evezőt s mélyen a szemé közé néz Dorzaynének, abba az észvesztő kékségbe, mely magába rejt annyi tengersok gyönyört, annyi kéjt, annyi mámoros szerelmet, annyi keserű lemondást, oly tengermély fájdalmat s talán egy kissé remegő hangon kérdezi:

— Nagyságos asszonyom, emlékszik még arra a csókra? ...

Suhogó éjmadarak hasítják a léget s valahol messze, Fűred tájékán, az ősi éjszaka ábrándos sötétjében megvillannak a pásztortűzek ...

III.

... Emlékszel a csókra én szerelmem... én anyagom; vagy nem is csók volt? Talán a felzaklattott vér feket nem ismerő vágya az egész? ...

Reánk borult az alkony: a tavaszi levegő ibolya-illatos lelke mámorba ejt a lelkeink, lebilincselte a szívünk, őrijtó lázra gyújtá agyunk.

Tudja isten mit mondtam és mit mondtál te? — Azt hogy szeretlek, azt hogy szeretsz. Ragyogtak vissza a szép asszony azurkék szeméi.

Tűzben égő ajkam reszketve közeledett ajkadhoz, forró karjaim szerelmesen kulcsolódtak össze hóféhér nyakad körül. Te tiltakoztál a szűzi szemérem ingerlő erejével. Láttam biborba borulni hóféhér arcád, láttam szeméid mámoros ragyogását; fejünk fölre borult a zsongó akácok illatos koronája s fent, fent a magasban csattogott egy erdei dalos, ki talán a páriját siratta ...

S ott égett a csók az ajkadon s ott égett a te csókod az én ajkamon... Emlékszel-e még? ...

Elröptült ez a mámoros boldogság is, mint a hogy elröptül, elmúlik minden, a mi van ...

Dorzayné közelebb húzódott a rajongó férfiboz. Lázasan libegő keble érinté a férfi mellét, halántékát majd kiszakítá az ereiben röptülő vér.

— Más volna itt belől a mellem, ha másként fordul a kocka... Elvetett a sors. Bucsuhangod, bucsutekinteted, bucsuoskod volt a vezérszavak. És ez a csillag homályba borult, megsemmisült ...

— Ha tudnád, ha tudnád, vájja közbe a szenvedélyes asszony, — rossz, galád híred költötték, ki meggyalázta nevé, rangját, meggyalázta az én tiszta szűzi szerelmemet... Elbódítva, elkábítva a harag és dac, a szerelem és a gyűlölet, a lemondás és a szenvedély beledobott annak a karjai közé, kit ma gyűlölök, megvetek, utálok.

— Miért nem kérdeztl meg engem? Miért nem kérdezted meg a szived dobogását? ...

Éjszaka borongott köröskörül, mélységes csend fektette meg a vizeket, egyedül voltak.

A szépséges szép asszony, a szenvedő antikszobor, magásra egyenesedett s szenvedélytől izzó tekintete vadul lobogó lángot szórt a férfi felé ...

Horkay messzire röpitte a tóba az evezőt s kábultan, vakon a szenvedélytől hullott az asszony karjaiba... Fűrteiket észkeverte a szél ...

Megnyiták a habok, dörögve csapott hullámbátra a hullám s az a sok, sok apró kis csillag reszketve táncolt a Balaton tükreben.

Gyűrűzött, karikázott a tó, lassanként elsimult a tükre, mert a mi ott lent van a mélyben, az nyugton van.

Tibany felől valami bus éneket hozott a visszhang a csolnakosok ajakáról:

Csak azt mondják, csak azt mondják:
Künn a Balatonban ...

IV.

A Vértes felől jövő szellő egy üres csolnakot hím-bált a reszkető vizek fölött, suhogó éjmadarak hasítják a léget s az ősi éjszaka ábrándos sötétjében elhalványulnak a pásztortűzek ...

Leányok: Esztergamy Jolán, Esztergamy Margit, Czinkler Mariska, Gaál Irénke, Hauke Margit, Hauke Inci, Karácson Margit, Karácson Olga, Kirchner Madlén, Popovits Mariska, Popovits Katica, Popovits Ilonka, Pigetty Zsella, Preszly Nellike, Popovits Karcsi, Popovits Olga, Raisz Irénke, Szaich Vilmoska, Türr Aranka, Városy Klémike, Veszelszky Mariska és Zsuffa Ilonka.

Asszonyok: Czinkler Gyuláné, Hauke Imréné, Karácson Gyuláné, Kirchner Károlyné, Latinovits Mariska, Pigetty Matild, öz. Esztergamy Károlyné, Popovits Sebóné, Preszly Jánosné, Raisz Sándorné, Türr Antalné, Veszelszky Péterné, Városy Lászlóné, öz. Zsuffa Vincéné.

K. J.

Ujdonságok.

Erzsébet királyné emlékezete. Jövő hó 10-én lesz évfordulója annak a gyászos napnak, a melyen Erzsébet királynét, a magyar nemzet védőangyalát, gyászos módon elvesztettük. E gyászos évforduló alkalmából Császká György kalocsai és bácsi érsek egyházmegyéje lelkész-kedő papságához a következő pásztorlevelet intézte:

Nemsokára egy éve lesz már annak, hogy felejthetetlen Erzsébet királynénkat oly felettébb gyászos módon elvesztettük. És noha ezen év alatt szívünk első égető fájdalmát a keresztes megnyugvás édesbús érzete váltotta fel; de ezen idő épen nem csökkentette, sőt növelte bennünk dicsőült Erzsébet királynénknak hálás kegyelettel párosult drága emlékezetét. Mert hisz csak most, az első nagy fájdalom csillapultával vagyunk képesek kellőképp méltányolni egyrészt azon kiváló nagy szeretetet és jóakaratot, melyet az elköltözött nagy királyné hazánk és nemzetünk iránt tanúsított; másrészt azon megbecsülhetetlen jótéteményeket, melyeket az ő áldásos közbenjárásának köszönhetünk.

Hálás kegyeletünk lerovására igen kedvező alkalmul kínálkozik Istenben boldogult nagy királynénk gyászos elhunytának első évfordulója. Miért is ezennel elrendelem, hogy a f. évi szeptember hó 10-dikére eső vasárnap helyett *ugyanesen hó 11-én, hétfőn, főszékesegyházamban és főegyházmegyém valamennyi plébániái és szerzetesi templomaiban, a hívek előzetes értesítése mellett Erzsébet királyné lelke üdvéért, ravatal felállításával és Liberával ünnepléses gyászmisé tartassék, melyre a közhatóságok és katonaság, a tanintézetek és egyesületek meghívandók.*

Kalocsán, 1899. évi augusztus hó 16.

GYÖRGY s. k., érsek.

Gromon Dezső gyásza. Vajszkai és boglyáni Gromon Dezső valóságos belső titkos tanácsost, m. kir. honvédelmi államtitkárt, vármegyénk nagy fiát sulyos csapás, mely gyász érte. Szerető édes anyja vajszkai és boglyáni öz. Gromon Mórné szül. szentkatolnai Cseh Emilia urnó folyó hó 24-én éjjel rövid szenvedés után, kilencvenkét éves korában örökre elpihent. A nagy kort ért matróna, ki egész a legutóbbi időkig friss egészséggel és igen élénk szellemű volt, egész életében mindig erényekben tündökölt, tisztelőben és közszeretben kincseknél gazdagabb volt. Halála mély gyászba borította fiát, a kit édes anyai szívének mélyszégye szeretetével nagyon szeretett. A kiváló államférfi a szeretetet gondos ápolással és sok figyelemmel hálálta meg. Legsürgősebb dolgai között is mindennap talált időt arra, hogy órákat töltjön az öreg édes anyja társaságában, kinek ő szokta felolvasni az újságokat és a leveleit. E hó 23-án, szerdán történt, hogy egy távirat is volt a levelek közt: Pécsről érkezett és az volt benne, hogy öz. Cseh Antalné néhai öcscsének felesége 86 éves korában hirtelen meghalt. A sógorok igen jó barátságban éltek egymással, de az öreg Gromonnét bármely ismerősének a halálhíre is mélyen lesújtotta, miért is Gromon Dezső ezt a táviratot nem olvasta föl. Előlkészülteket is titokban tett a temetésre és intézkedett arról is, hogy anyja az újságokból meg ne tudhassa a halálesetet. A végzet azonban másként akarta: a megrendelt koszorút tévedésből a házba küldték s az öreg urnó erről tudta meg, hogy fia miért utazott el Pécsre. Ez 24-én délután történt 6 óra tájban és a halálhír annyira fölzogatta Gromonnét, hogy pár óra mulva víziói voltak, láza jött és félrebeszélte. Éjfélre pedig kiszenvedett. Azonnal táviratoztak a fia után, a ki alig érkezett Pécsre, nyomban visszafordult, az egyik koporsót temetetlenül hagyva, hogy a másikat kikísérhesse. A boldogultnak hült tetemeit szombaton délután temették a fővárosban a kerepesi uti temetőben. Az elhunyt urnó halálhíre vármegyészerte mindenütt nagy és élénk részvétet keltett. A tovarisovai választókerület, melynek Gromon Dezső a képviselője, küldöttséget menesztett a temetésre, mely a ravatalra díszes koszorút helyezett el. Áldás emlékére! Nyugodjék békében!

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Dianovszky Vilmos újvidéki törvényszéki aljegyzőt az apatini kir. járásbíróshoz helyezte át.

Az új bűnvádi perrendtartás. A hivatalos lap szombati száma közli a m. kir. igazságügyminiszternek rendeletét, mely az új bűnvádi perrendtartást és vele együtt az esküdtzéki eljárást 1900. évi január hó elsejével életbe lépteti. A rendelet különböző átmeneti intézkedéseket tesz és lényege az, hogy a jövő esztendő első napján az esküdtzéki eljárás, mely eddig csak a sajtó ügyekre szorított, most, mint a modern magyar bűnvádi pörnek nyugat-európai formája, az összes ilyen eljárás alá utalt büntető ügyekben életbe lép. Nagy és fontos megterhelése ez az esküdttképes polgároknak, de hasonlóan nagy és fontos esemény a hazai judikatura történetében is.

A kalocsai „Tanítók Háza“ javára Hód-sághon rendezett hangverseny és táncmulatság fényes sikerét leginkább igazolja az a ritka szép anyagi siker, mely azt koronázta. A rendezőbizottság folyó hó 17-én tartott elszámolása szerint az összes bevétel 400 frt volt, a miből a kiadások levonása után 350 frt 44 krt küldtek el a „Tanítók Háza“-nak. És van még 17 frt be nem folyt belépő díj, tehát a mulatság 367 frt 44 krt jövedelmezett tisztán, olyan siker, a melyet a buzgó zene-és énekkar egész körútjában sehol sem ért el.

Országos vásár. Vasárnap és hétfőn országos vásár volt városunkban. A forgalom minden cikkben igen élénk volt, de különösen állatokban. A vidékről óriási néptömeg árasztotta el a várost és járás-kelésével, egészen kivetkőztette városunkat hétköznapi esendjéből. Ezúttal a vásárnak az időjárás is kedvezett: nem esett az eső! A mi valóban különös, mert zombori vásár eső nélkül még alig volt. Eső helyett volt por bővíben. Hatalmas porfellegek gomolyogtak a vásárosok felett, úgy, hogy alig lehetett néhány lépésnyire látni. Városunk rendőrsége a közrend érdekében minden kívánni valót megtett pontosan és szakszerűleg jelölte ki az egyes árusok helyét. Szorgos intézkedéseinek köszönhető, hogy rendezavarás nem fordult elő.

A vonat alatt. Az újvidéki zombori h. é. vasút Parabuty és Hód-ságh állomásai között mult pénteken a Zombor felé haladó vonat átjárójánál egy kocsi lovasztal egyúttal darabokra szagatott. A fogatot egy gyermek hajtotta és épen azon pillanatban hajtott át az átjárón, a midőn a vonat oda ért. Az összettközés, dacára a kellő időben alkalmazott fékezéseknek, elkerülhető nem volt. A mozdony, bár nem teljes erővel haladt már, kereszttel robogott a fogaton és azt az eleje fogott lovakkal együtt összetörte. Az összettközés pillanatában a lovakat hajtó gyermek lefordult a kocsirol és szerencsésjére a vasuti töltés melletti árokba gurult. Bőrléhszóláson kívül egyéb baja nem történt. A kocsi sarajgyájához egy csikó volt kötve. Az összettközés alkalmával a kötőfék elszakadt és a csikó örült vágatással száguldott el a veszedelem helyéről. A megtartott vizsgálat kiderítette, hogy a balesetnek a kocsi fiú volt az okozója, a ki nagy könnyelműen neki hajtott a pályatestnek, bár igen jól láthatta, hogy a vonat alig halad tíz méternyi távolságban tőle és nem juthat a vonat előtt a tulsó oldalra.

Hangverseny és táncmulatság. Bunyi András a „zöld koszorú“ hoz címzett vendéglőjében a filipovai első fuvzenekar szeptember hó 3-án délután hangversenyt tart. Hangverseny után táncmulatság. Beleptidij nincs. Jó ételek és italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

Bunda lopás. A zombori országos vásár alkalmából Keller József kerynjai szűcsmeister a szombatról vasárnapra virradó éjjelen a vásárra jött. Kocsija teljesen megvolt rakva szűcsárkukkal és az árú felett egy vízhatlan ponyva volt elterítve, melynek szélei a kashoz jó erősen le voltak kötve. Egész gyanútlanul haladt a kerynjaja-zombori országúton és nem is gondolt arra, hogy árui közt tolvajok garázdálkodnak. Mikor a vásártérre ért és árui a kocsirol leakarta rakni, rémülve vette észre, hogy a sarajgya táján a ponyva szét van vágva. Árucikkét számba vevén, azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy azokból 6 darab értékes téli bunda hiányzik. A tolvajlást bejelentette a városi rendőrségnek, mely erőlyes kutatást indított az ismeretlen tettesek után.

Eltűnt pénz. Az országos vásár első napján egy bacs-madarasi parasztagazda panaszt tett városi rendőrségünknek, hogy a Farkas féle korcsmában az általa lakott vendégszobából, az ő tulajdonát képező 60 frt készpénze eltűnt. A panasz folytán a rendőrség a nyomozást megindította és ennek folyamán kiderült, hogy a panaszos még három ismeretlen hosszabb ideig tartózkodott a szobában, de hogy mi történt köztük, azt nem tudta senki sem megmondani és panaszos is egyre csak azt hajtogatta: „eltűnt a 60 frtom.“ A rendőrség megállapította, hogy a panaszossal együtt volt három egyén közül az egyik Rex nevű, rovtól előlélt ő-szapári lakos, ki a rendőrség előtt, mint hamis pénzmanipuláns ismeretes és így a rendőrség azon hiszemben van, hogy jelen esetben is panaszostól, neki jó pénzt hamis pénzt ígérve, 60 frtját kicsaltak. A vizsgálat folyamatban van.

Katonaszökevény elfogatása. A városi rendőri őrzőszobában este az Ince-féle szállás közelében egy csavargót talált. Miután magát és kilitét igazolni nem tudta, az őrzőszobát a kapitányságra kísérté. Itt kihallgatván, bevallotta, hogy ő Pálkás Gyula a cs. és kir. 69. sz. gyalogezred közkatona és hogy 4 nap előtt ezredétől megszökött. A rendőrség a személyazonosság megállapítása után átkísérte a helybeli cs. és kir. hadkiegészítő parancsnoksághoz.

Láng József újabb költeményei. Láng József, a zombori állami főgimnázium tanára, a „Derülborul“ poetája kiadja újabb költeményeit. A könyv finom velinpapíron fog megjelenni. Ára 1 frt, díszes kötésben 2 frt. Előfizetni lehet a „Zombor és Vidéke“ kiadóhivatalában. A költeménykötetet melegen ajánljuk az igaz költészet kedvelőinek figyelmébe.

Záróvizsga a földmives iskolában. Szabadka szab. kir. város földmivesiskolája Palicsan a földmivelésügyi miniszter rendelkezése folytán f. évi szeptember 1-én tartja meg az első tanfolyam záróvizsgáját, a mely körülményre azon célból hívjuk fel jó eleve a nagygazdaközönség figyelmét, hogy azon megjelenve, közvetlenül szerezzen meggyőződést az életbe kikerülő ifjak gazdaművelődéséről, hogy így az ott látottak és hallottak alapján, ugymint az egyesek egyéni tulajdonságainak megismerése után a nekik legjobban megfelelőekkel, mint majorosgazdákkal vagy gazdasági munkavezetőkkel esetleg szegődményes szerződési viszonyba léphessenek.

Keresztelés és esküvő. Okolicsny Gyuláné szül. Weltner Berta, Okolicsny Gyula zombori pénzügyigazgatósági titkár neje, két leánygyermekével együtt folyó hó 26-án a városi plébániatemplomban az izraelita hitről áttért a róm. kath. vallásra és mindhármán felvették a kereszttség szentségét. A keresztelés után az új hívők szentmisét hallgattak, meggyóntak és megáldoztak. A keresztelési szertartás és mise végén Okolicsny Gyula és neje szül. Weltner Berta az oltár elé léptek és a Német-Palánkán 1897. évi július hó 4-én az ottani kir. anyakönyvvezető előtt megkötött házassági frigyüket a róm. kath. egyház szertartásai szerint is megáldatták. Az egyházi ceremóniákat Fejér Gyula apát-plébános végezte és ő mutatta be a szentmise-áldozatot is. A keresztelésnél Okolicsny Gyuláné szül. Weltner Berta részéről a keresztanyjai tisztet öz. Szabó Imréné, Szabó Imre kir. aljárásbíró édesanyja, a keresztapai tisztet pedig Kovács Ferenc ó-becsei káplán viselte. A két leánygyermek keresztanyja Lám Sándorné sz. Okolicsny Ilona volt. A házasságkötésnél mint tanuk Szabó Imre kir. aljárásbíró és Brogyányi Gyula kir. pénzügyigazgatósági s. titkár szerepeltek. Az érdekes egyházi aktust nagy számban közönség nézte végig.

Karambol a fürdőházban. A ferenc-csatornai uszoda nagyzási hóortban szenved. El akarja hitetni velünk, hogy ő egy igen érdekes helyi nevezetesség, a melylyel érdemes foglalkozni és pedig minél gyakrabban. Legutóbb pénteken a délutáni órákban, mikor nagyon sokan örültek a 16^oos hidegfürdőnek, közeledett a „Hugó“, a ki nevéhez méltóan nem annyira hódító selymes bajuszt viselt, mint inkább erősen rakva volt szálfával, mert „Hugó“ teherszállító hajó, még pedig a javából. Egyenesen a nyári uszodának tartott és a következő pillanatban hatalmas robajjal ingott meg a fürdőház. A hajó orra behorpadt, a fürdőházat 20 cm-rel toltta el helyéről az ittközés. Hugót különben már a Dunán érte a szerencsétlenség s „letörve“ szégyenszemre huzódott meg heves lovagunk a ferenc-csatornai kikötőben.

Ertesítés. A helybeli izraelita népiskolában az 1899/1900. tanévre szóló beiratások augusztus hó 31-én a népiskola helyiségében d. e. 8 óratól 12 ig fognak eszközöltetni.

Tűz. Parabutyon — mint tudósítónk írja — pénteken nagy tűz pusztított. Számtalan ház és melléképület esett a pusztító elem martalekésén. Emberéletben nem esett kár. A kár igen nagy, mert csak kevés volt biztosítva.

A cséplőgép áldozata. Most a cséplés idején majdnem naponként fordulnak elő nagyobb szerencsétlenségek, melyek folytán egész családok jutnak koldusbotra. Ilyen szerencsétlenségről ad hírt b.-almási tudósítónk. A Szabadkához tartozó Krausz-féle Juliskaházi majorban a napokban a délutáni órákban már-már bevezették a cséplést, mikor nagy szerencsétlenség történt. Ugyanis Schmidt Gáspár b.-almási napcsák a cséplésnél mint etető volt alkalmazva. Már csak az utolsó kévét dobta a cséplőszekrény dobjába, de mint hogy ez nehezeza ment be, lábával nyomta befelé. Egyszerre nagy sikoltás volt hallható és a szerencsétlen ember eszméletlenül terült el. A gép elkapta a ballábát és azt tövig elszakította. A kiáltásra munkástársai odafutottak, a gépész is segítségére ment, a vérzést elállítani igyekeztek és kötszereket alkalmaztak, de mindhiába, a szerencsétlen ember pár órai kiülődás után, elvérzés folytán meghalt. Az esetről azonnal értesítették a b.-almási szolgabírószót és a szabadkai ügyészséget. A vizsgálat megindítottatik annak kiderítése végett, kit terhet a gondatlanság. A munkásember halálát özvegye és 4 kiskoru árvaja siratja.

Méz. Ince Gusztáv zombori méhészetéből friss méz kapható Sztrilich Zeiga kereskedésében.

Halálos elgázolás. Egyrészt saját vigyázatlanságának, másrészt meggondolatlan cselekedetéről fizette életét Török Károly vasuti ő. Az esetet tudósítónk a következőleg adja elő: A vasuti sinek mellett járt-kelt Török Károly vasuti őrnök hizott sertése akkor, amidőn a Szabadkáról induló gyorsvonat Török Károly őrháza felé közeledett. Midőn a vonat alig 200 lépésnyire volt az őrházról, a sertés a vágányra lépett. Ennek látára Török Károly elhaladástól, hogy a vonatnak őrháza előtti elhaladásakor helyén kell lenni, csak az volt eszében, hogy egész évi reménye véss el akkor, ha a vonat elgázolja sertését. Gyorsan a vágányra ugrott, hogy a sertést lezavarja arról. De ekkor már későn volt. A gyorsvonat sebes haladásával elütötte először a sertést, utána pedig a gazdáját. Török Károly fejét elmettette, valamint karját és lábát összetörte. A szerencsétlenség színhelyén megjelent azonnal Hegedűs János alkaptány, ki megállapította, hogy a szerencsétlen ember maga okozta vesztét, megjelentek még a mentők, kik holttestét az ugynevezett zentai hullaházba szállították.

Gyanus haláleset Topolyán. Bacsa Ágnes 56 éves gyengeelmű, csúttörtökön unokatestvérénél, Bacsa Jánosnál, kinek házában állandóan tartózkodott, hirtelen elhalt. Az elmebajos nő arcán sérülések voltak, a mi azon gyanut keltette 15 éves törvénytelen leányának, hogy édes anyja nem természetes halállal mult ki, miután a külső sérülés nyoma meg volt és a hirtelen elhalálozás oka külsőleg minden kétséget kizárólag megállapítható nem volt, a leány panaszára a kir. járásbírószót megkeresésére az ügyészség elrendelte a hulla felboncolását. A felboncolást dr. Barta törvényszéki orvos Rektorisz Károly vizsgálóbíró jelenlétében fogatosította, azonban konstatáltatik, hogy a halat szívizmlétes okozta s így valószínű, hogy arcán a sérüléseket elesés következtében szenvedte. Miután ezek szerint ugy a bűntény, mint a gondatlanság ki van zárva, a további eljárás, avagy vizsgálat teljesen feleslegessé vált.

Vidéki szülők figyelmébe. Két jó házból való fiú az iskolai évadra teljes ellátásra felvétetik. — Bővebbet a kiadóhivatal.

Felolós szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Vendéglő bérbeadás.

Bács-Almás a főtéren, a vasúti állomás közelében lévő élénk forgalmu

vendéglő,

mely 3 ivó, 1 mellékszobából, konyhából és istállóból áll, egy vagy esetleg több évre kedvező feltételek mellett bérbeadandó.

Bővebb fölvilágosítást ad a tulajdonos

Faltum Mihály

vendéglős, Bács-Almás.

3-1

Hirdetés.

O-Kanizsa község előjárása folyó évi szeptember hó 10-ik napján a község háza tanácstermében délután pont 3 órakor megkezdődő nyilvános szóbeli árlejtésen a községi szegényház építésének munkáit az alábbi iparágakként és kikiáltási árak mellett fogja biztosítani:

1. Föld és kőműves munka 19725 kor. 72 fillér.
2. Ács munka 8649 kor. 48 fillér.
3. Cserépfedő munka 2169 kor. 83 fillér.
4. Bádógos munka 501 kor. 77 fillér.
5. Vasneműk 432 kor. 37 fillér.
6. Asztalos, lakatos és mázoló munka 4240 kor. 74 fillér.
7. Úveges munka 608 kor. 76 fillér.

Összesen: 36328 kor. 67 fillér.

Bánatpénz a kikiáltási árak 5%-a.

Miről versenyezni kívánók azon megjegyzéssel értesítenek, hogy egy a terv és a költségvetés, valamint az árlejtési feltételek folyó évi szeptember hó 5-ik napjától kezdve a szokásos hivatalos órákban a közgazgatási jegyző irodájában betekinthetők.

O Kanizsán, 1899-ik évi augusztus 26.

Trenka István s. k., Popovits György s. k.,
közs. jegyző. 3-1 közs. bír.

4924. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járáshoz tartozó Bezdán községében leköszönés folytán megüresedett és évi 365 forinttal javadalmazott községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdet a felhívom az állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi működésüket igazoló kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 20-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később beadottak figyelembe nem fognak vétetni.

Zombor, 1899. évi augusztus hó 22-én.

Tarczay Dezső,
főszolgabíró.

3-1

4035. sz. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Mélykut községben üresedésben levő évi 428 forint 50 kor havi előleges részletekben fizetendő községi I. segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 15-ig** nyújtsák be.

Bács-Almás, 1899. augusztus 19.

Vojnich Maté,
főszolgabíró.

2-1

7165. szám. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye O-Soóvé, Kulpin és Deszpot-Szt. Iván községekből alakult és O Soóvé székhelyűl bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtokat, miszerint minősítésüket igazoló állatorvosi oklevéllel felszerelendő kérvényüket **folyó évi szeptember hó 20-ig** alulírott nál nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az állatorvos évi javadalmazása 750 forint fizetés, a szabályrendeletileg megállapított huszemle díjak, továbbá a körhöz tartozó községekbe ingyenes előfogat és a községekkel a választást megelőzőleg egyezségileg megállapítandó látogatási díjak.

Ujvidék, 1899. évi augusztus hó 26-án.

Mezey Imre,
főszolgabírói h.

3-1

1085. szám.

1899.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A monostorszeghi dunai partbiztosítás fenntartására 1899. évben szükséges 845 m³ kőhányási kőanyag szállításának vállalatilag való biztosítására **1899. évi szeptember hó 11-én délelőtt 10 órakor** a zombori m. kir. folyamamérnöki hivatalnál zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A szállítási feltételekre és a megkötendő szerződésre vonatkozó összes adatok, valamint a benyújtandó ajánlat mintája alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

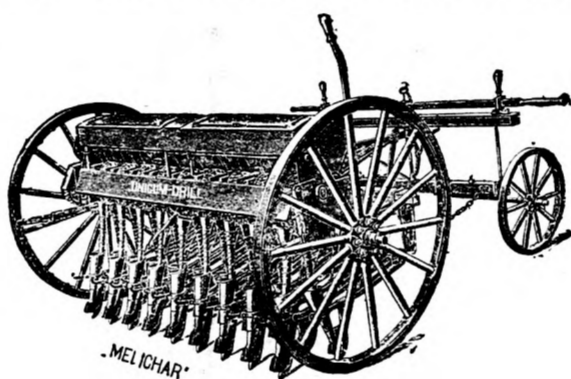
Zombor, 1899. évi augusztus hó 24-én.

M. kir. folyamamérnöki hivatal.

*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*
Nemes-militicsi gyógyfürdő.	<p>A község tulajdonát képező fürdő szeptember hó 15-ig a nagyközönség rendelkezésére áll.</p> <p>Kitűnő gyógyhatású tóviz.</p> <p>Kényelmes fürdőház és gondozott park, vendéglő, olcsó lakások, kellemes nyári üdülőhely.</p> <p>Vasúti állomás. Minden vasár- és ünnepnap Zomborból délután 1 óra 4 perckor különvonat.</p> <p>Hetenként többször zene.</p> <p>Fürdőorvos: Dr. KONRAD SÁNDOR.</p> <p>Kitűnő ételkről és italokról Vranits Mladen bérő gondoskodik.</p> <p>Bővebb felvilágosítással és prospectussal Karagits István fürdő főfelügyelő szolgál. *—12</p>	Nemes-militicsi gyógyfürdő.
*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*

ELADÓ HÁZ.

Zomborban, a bezdáni-uton levő 159. számú ház szabad kézből kedvező feltételek mellett **ELADÓ**, esetleg **KIADÓ**. A ház áll 2 utcai, 2 udvari szobából s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből, egy nagy előkert- és egy nagy hátkerttel. — Bővebbet a kiadóhivatal.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség becses tudomására hozni, miszerint a **Melichar-féle** szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legelterjedtebb

Unicum Drill sorvetőgépek

kizárólagos képviselőt Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy **bajai**, valamint **bács-kulai**, **titeli** és **ó-becei** üzleteimben állandóan nagyobb raktártartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali leggondosabb kiszolgálást.

Az **Unicum sorvetőgépek** előnyei más vetőgépek felett ma már annyira ismertek, hogy azokat külön kiemelni szükségtelen, ugyanazért is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok az igen tisztelt gazdaközönséghez, szíveskedjék becses rendelményeivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a leggondosabb kiszolgálásról.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZÜCS ÖDÖN

*—20 mezőgazdasági gépgyára **Baján.**

1541. szám.

1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1898. évi 7414. számú végzése következtében dr. Pataj Sándor zombori ügyvéd által képviselt zombori iparosok árucarnokának kölcsön segélyző szövetségére javára Mihályi szül. Gallé Gizella zombori lakos ellen 1060 forint és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1299 forint 50 korra becsült 1 zongora és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1523/3. 1899. számú végzése folytán 1060 forint tökéletesítés, ennek 1898. évi március hó 7-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 49 forint 85 korban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes lakásán leendő eszközzésére **1899. évi szeptember hó 6-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel és mellett a legtöbbet ígérőnek becsőron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 22-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

7331. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye ujvidéki járásban bekelezett O-Futtak községben lemondás folytán megüresedett irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen előleges havi részletekben fizetendő 360 forint évi fizetéssel egybekötött irnoki állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi szeptember hó 5-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezettek figyelembe venni nem fogom.

Imitten megjegyzem, hogy a szerb és német nyelvet tudók előnyben részesülnek.

Ujvidék, 1899. évi augusztus hó 23-án.

MEZEY,
szolgabíró.

3-2

2249. sz. kig. 1899.

Hirdetmény.

A melylyel Bezdán község előjárása meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 1372 kat. hold területű nagysziget, a melyből 1008 kat. hold 2 holdas darabokban szántóföldeket elkülönítetten is ki van mérve (parcellirt), e folyó évi október hó 5-ik napjától kezdődő 3 egymásután következő évre haszonbérbe adja és pedig a szántóföldeket daraboldarabra menve megkezd **folyó hó 24-ik napján délután 2 órakor** s folytatja az időjárás és körülmények szerint későbbi napokon.

Zárt írásbeli ajánlatokat is elfogad a község folyó hó 31-ik napjának déli 12 órájáig akár az egészre, akár egyes dűlőkre, akár kisebb területekre is, a melyekhez a megajánlott haszonbérnek 10%-ka csatolandó bánatpénzül készpénzben.

A használat tetszés szerinti, a végdát s melléke azonban csak a vizjogi törvény rendelkezései szerint hasznosítható.

A folyó évben legeltetésül kiadott területrészt csak a jövő év március hó 19. napján veheti a bérlő birtokba.

A vesszős és erdőterület úgy a végdáton kívül, mint azon belül és a fokok partjain erdősítés és vesszőszaporítás céljából a község használatában marad, ugyancsak a szántóföldeket szegélyező fák is.

Az előző 6 év haszonbérre évi 22,000 forint körül forgott. A buza és zab tarlóföldek azonnal birtokba vehetők.

Kelt Bezdánban, 1899. évi augusztus hó 21-én.

Bosnyák János,
jegyző.

Balla Ferenc,
bíró.

2. szám.

btsz. 1899.

Hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság 1899. évi aug. hó 1-8-án napján 8464. szám alatt kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Alsó Kovil községre és Kovil zárdára vonatkozólag az 1886. XXIX. t. c. 1889. XXXVIII. t. c. 1891. XVI. t. c. cikkének az 1897. évi 47,532. számú igazságügyminiszteri Utasítás értelmében szerkesztendő telegkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a helyszíni eljárás nevezett községben **1899. évi szeptember hó 4-ik napján** fog kezdődni.

A kitűzött határnapon a telegkönyvi és kataszteri birtokrészletek azonosítása veszi kezdetét. Az a határnap, amelyen a betétszerkesztő bizottság a helyszínen a további teendőket megkezdi, a községi eljárással külön fog közöltetni.

Ennél fogva felszólítanak:

1. mindazok, akik az eddig vezetett telegkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt annak idején jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely telegkönyvezett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telegkönyvi bekelezését a kitűzött határidőig a telegkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telegkönyvi bekelezésre alkalmas okiratok alapján a telegkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telegkönyvi bekelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átíratásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy a telegkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekelezésére engedélyét nyilvánítsa; mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelenegedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van telegkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog törlesztés kérelmeznek, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek; és

4. azok, akiknek javára zálogjog, bérleti vagy haszonbérleti jog az 1859. évet megelőző elsőbbséggel van telegkönyvileg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő telegkönyvi betétekbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 60 napon belül vagy a telegkönyvi hatóságnál bélyegtelenül beadott kérvényvel, vagy a betétszerkesztő bizottságnál a helyszínen szóval jelentsek be, mivel ellenesetben a kérdéses jogok elévülteknek tekintetvén, azok a telegkönyvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Kelt Titelen, 1899. évi augusztus hó 10-én.

Lévay Antal,
btsz. tkvvezető.

Jankó Antal,
kir. albiró.

3-2